

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Gener de 2012

LA BRUIXA DE LA CATEDRAL DE GIRONA

Encetem l'any renovant el *Vet Aquí!*, el fil conductor del qual, enguany, són les llegendes i rondalles que configuren l'imaginari gironí.

Acompanyarem aquestes narracions d'algunes de les il·lustracions del fons de gravats de boix reunits per la Impremta Carreras, de Girona, que actualment són propietat de la Diputació de Girona i que custodia el Museu d'Art de Girona.

La bruixa de la catedral de Girona

Hi havia a Girona, temps era temps, una dona dedicada a les diabòliques arts de la bruixeria que, per tal de mostrar el seu odi a la religió oficial, tenia el mal costum de llançar pedres contra el temple catedralici. Fins que un bon dia la bruixa es va convertir en pedra i la varen posar a la part més alta de la paret del temple perquè de la seva boca no en sortissin renecs o malediccions, sinó únicament neta aigua caiguda dels núvols. I la varen posar mirant perpètuament cap a terra, sense poder girar la vista cap al cel. Una cançoneta popular explica ingènuament la maledicció divina: *Pedres tires, pedres tiraràs, de pedra et quedaràs*.

Font: VIVÓ, Carles. *Llegendes i misteris de Girona*. Girona: Diputació de Girona: Caixa de Girona, 1989. (Quaderns de la Revista de Girona, núm. 24)

La bruixa és l'única gàrgola ('canal sortint per on vessa, a distància de la paret, l'aigua de la pluja que cau sobre la coberta d'un edifici') amb figura humana de la catedral de Girona.

Saps llegendes del teu municipi? Envia'ns-les a l'adreça osl@ddgi.cat, i les publicarem en algun dels propers números del *Vet Aquí!*

MASSA, FORÇA I PROU

Els adjectius *massa*, *força* i *prou* són invariables; per tant, no tenen ni femení ni plural.

- Han vist masses pel·lícules.
- Han vist massa pel·lícules.

- Les ajudes arriben a forces municipis.
- Les ajudes arriben a força municipis.

- El curs no es farà, perquè no hi ha proutes inscripcions.
- El curs no es farà, perquè no hi ha prou inscripcions.

TARJA, TARGETA O *TARGETÓ?

Del full de cartolina que enviem a algú per convidar-lo a un acte, en diem *targeta* o, simplement, *invitació*. El mot *tarja* no és adequat en aquest cas, ja que es refereix a una 'placa rectangular o ovalada on hi ha escrit un nom, una indicació'. Pel que fa a la paraula **targetó*, és incorrecta en qualsevol cas.

- Dilluns enviarem les targes per a l'acte d'inauguració de l'exposició.
- Dilluns enviarem els targetons per a l'acte d'inauguració de l'exposició.
- Dilluns enviarem les targetes per a l'acte d'inauguració de l'exposició.
- Dilluns enviarem les invitacions per a l'acte d'inauguració de l'exposició.

- El consultori del doctor Prunés costa de trobar, perquè no hi ha cap tarja a la porta.

D'acord amb la definició de *tarja*, tampoc no és adequat parlar de **targes de presentació*, **targes de descompte*, **targes de crèdit*, etc., sinó de *targetes de presentació*, *targetes de descompte* i *targetes de crèdit*.

AL TERCER COP NO FALLA!

L'expressió *Al tercer cop no falla* (o *A la tercera vegada te'n sortiràs / A la tercera és la bona*) és la forma correcta en català, tot i que molta gent diu *A la tercera va la vençuda*, que és una fórmula calcada del castellà. La frase s'utilitza per assenyalar que, si no hem aconseguit el nostre objectiu en el primer o el segon intent, ho aconseguirem en el tercer.

En altres llengües trobem fórmules equivalents per expressar la mateixa idea. Els francesos diuen *La troisième sera la bonne*; els italians, *La terza volta è quella buona*, i els anglesos, *Third time lucky* o *Third time is the charm*.

INFORMACIÓ D'INTERÈS

El darrer número de la *Revista de Llengua i Dret*, que edita l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat de Catalunya, ha publicat, a la secció "Recensions i notícies bibliogràfiques", un article en relació amb el *Llibre d'estil de la Diputació de Girona* en el qual Marta Xirinachs, experta en llenguatge administratiu i jurídic, remarca l'important paper que tenen les administracions catalanes en la fixació del model de llenguatge administratiu.

La *Revista de Llengua i Dret*, de periodicitat semestral, és una publicació de referència en el camp del llenguatge administratiu i jurídic, del dret lingüístic i de la política de planificació lingüístiques, que des del 2008 també compta amb una edició electrònica.

Trobareu l'article a l'enllaç següent: <http://ves.cat/i389>.

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho a l'adreça osl@ddgi.cat.